

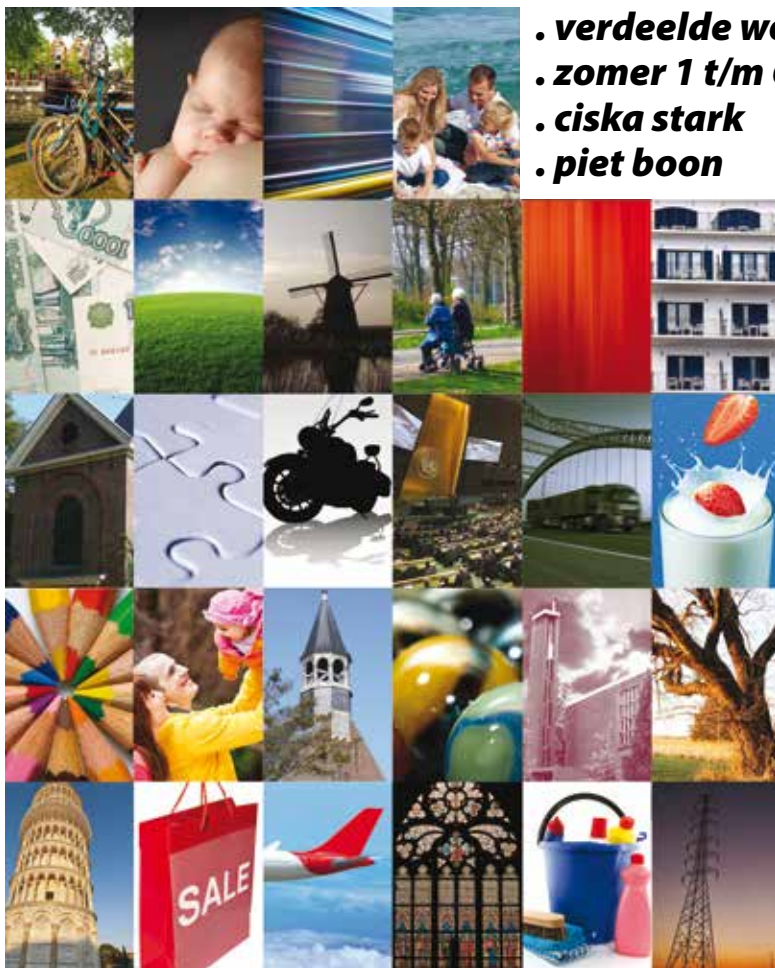
Radio Magazine

Radio Bloemendaal

juli - augustus 2017

- . verdeelde wereld**
- . zomer 1 t/m 6**
- . ciska stark**
- . piet boon**

Colofon

8^e jaargang nr. 4, juli/augustus 2017

Radio Bloemendaal Kerk Zonder Grenzen Magazine

Dit tweemaandelijks verschijnende magazine voor luisteraars van **Radio Bloemendaal** is een gezamenlijke uitgave van de Stichting Kerk Zonder Grenzen en de Radio Raad van de Protestantse Gemeente in Bloemendaal en Overveen die beide van de zender gebruik maken. De programmering van de zender, waarvan de Protestantse Gemeente eigenaar is, gebeurt in nauwe samenwerking.

Frequentie: 1116 AM en ook www.radiobloemendaal.nl

Redactie

Aart Mak (eindredactie), Dorien Veldman, Adrie Winter en Christien Jansen.

Redactie-adres

Radio Bloemendaal, Kerkplein 20,
2061 JD Bloemendaal. Telefoon: 023-7370098
E-mail: radiobloemendaal@kerkzondergrenzen.nl

Abonnementen

€ 12,50 per jaar. Opgaven voor abonnementen en mutaties aan het hierboven genoemde adres.

Websites

- www.radiobloemendaal.nl Via deze site zijn ook de radio-uitzendingen te beluisteren.
- www.kerkzondergrenzen.nl Via deze site zijn veel programma's te downloaden en zijn een wekelijkse column en toespraken te vinden.
- www.kerkpleinbloemendaal.nl Dit is de website van de locale gemeente.
- www.alledagkerk.nl Op deze site vindt u de voorgangers en kunt u ook preken downloaden.

Giften en financiële ondersteuning

- voor Stichting Kerk Zonder Grenzen, wat betreft missionair werk, omroeppastoraat en projecten IBAN: NL28INGB0001522222 of IBAN: NL05RABO0384474888 t.n.v. Kerk Zonder Grenzen te Bloemendaal
- wat betreft het in standhouden van de zender en pastoraat IBAN: NL07INGB0000167316 t.n.v. Prot. Gemeente Bloemendaal en Overveen, afd. Radio

Grafische vormgeving

Cliff Barrow, Bloemendaal

Productie en verzending

Uitgeverij Narratio, Gorinchem

Van de redactie

Twee zomermaanden liggen voor ons. Een periode waarin mensen met kinderen in elk geval vakantie hebben en er hopelijk ook van genieten. De radio gaat elke zondag en dinsdag (Alle Dag Kerk) vrolijk door. Maar wel net even anders. Programma's als *Woord op Zondag* hebben de beste uitzendingen van het afgelopen seizoen op een rij gezet. U hoort elke keer om kwart over negen 's morgens zo'n mooi diepgaand gesprek dat radio zo boeiend maakt. Dat doet ook *Hemelse Modder*: opnieuw hoort u een aantal gasten dat door de presentatoren Annemiek Schrijver en Sytze de Vries werd ontvangen en bevroegd.

Over de diensten leest u op de eerste pagina's meer waarbij opvalt dat *Kerk Zonder Grenzen* nog het meest zich wat thematiek betreft aanpast aan de zomerperiode. En de *Binnenkamer* zal ruim een maand lang de *Buitenkamer* heten. Verder verwijzen we u graag naar het gesprek met Ciska Stark in dit nummer. En een ander gesprek, met een trouwe, bijna fervente luisteraar, moet u zeker ook lezen. En mocht u in eigen land er graag op uitgaan, kijk dan eens naar onze tips in de rubriek *Ook leuk om te doen*.

Wat dit Radiomagazine betreft graag tot begin september!

Vriendschap

Een man en zijn hond wandelen langs een weg. De man geniet van de omgeving tot hij opeens beseft dat hij dood is en dat de hond die naast hem loopt, zelfs al jaren dood is. Na een tijdje komen ze bij een hoge witte muur langs de kant van de weg. Het wit lijkt wel marmer. Boven op een heuvel wordt de muur onderbroken door een imposante poort die glinstert als parelmoer. De straat naar de poort lijkt wel van goud. De man loopt met zijn hond naar de poort en ziet een man achter zijn bureau zitten. Hij roept: 'Neem me niet kwalijk, maar waar zijn we hier?' 'Dit is de hemel, meneer,' antwoordt de man achter het bureau. 'Zo,' zegt de reiziger, 'heeft u misschien wat water?' 'Natuurlijk, komt u binnen, dan laat ik direct een glas ijswater brengen.' De poort gaat langzaam open. 'Mag mijn vriend ook binnenkomen,' vraagt de reiziger, wijzend naar zijn hond. 'Het spijt me meneer, maar wij laten geen huisdieren toe.' De man denkt even na en loopt dan terug naar de weg, waarna hij met zijn hond de reis vervolgt.

Na een tijd lopen komt hij boven aan een heuvel bij een zandweg die naar een boerderijhek voert. Het hek ziet eruit alsof het nog nooit is dicht geweest, het is nauwelijks een omheining. Wanneer hij dichterbij komt, ziet hij binnen dat hek een man tegen een boom geleund een boek staan lezen. 'Neem me niet kwalijk,' roept hij, 'heeft u wat water voor mij?' 'Ja natuurlijk, hier is een pomp.' De man

wijst naar een punt dat buiten het hek niet te zien is. 'En mijn vriend hier naast me?' De reiziger gebaart naar zijn hond. 'Als het goed is, staat er ook een kom bij de pomp.' Ze lopen door het hek en vinden daar een ouderwetse handpomp met een kom ernaast. De reiziger vult de kom, laat de hond drinken en drinkt dan zelf. Als ze hun dorst hebben gelest, lopen ze weer naar de man toe die nog steeds bij de boom staat te lezen. 'Hoe heet het hier,' vraagt de reiziger. 'Dit is de hemel,' luidt het antwoord. 'Dat is ook verwarrend,' zegt de reiziger, 'die man waar we net langs kwamen zei ook dat het daar de hemel was.' 'Oh, u bedoelt de plek met die gouden straat en die paarlen poort? Nee, dat is de hel.' 'Maar wordt u dan niet kwaad dat zij uw naam daar gebruiken?' 'Nee hoor. Dat zou je misschien denken, maar wij zijn allang blij dat zij de mensen bij ons vandaan houden die bereid zijn om hun beste vrienden achter te laten.'

Aldus een verhaal dat ik ooit verweesd tegenkwam en enigszins bewerkte.

Aart Mak

Gevleugelde woorden

We leven in een verdeelde wereld. Zo laat ook de foto die ik onlangs tegenkwam, goed zien. Eerst denk je nog dat het twee foto's zijn. Maar als je goed kijkt is het één foto. En dan ook nog niet eens gefotoshopt. Aan de ene kant zien we kostelijke zwembaden met parasols, echt een mooi zomers plaatje waar velen van ons de komende weken weer in zullen stappen. En vlak daarnaast is een beeld van een sloppenwijk zoals er zo veel zijn in deze wereld. We zien gammele hutjes met golfplaten bedekt en aan een

waslijn wat handdoeken hangen. Ook dat beeld kennen we. Niet de wereld waar wij in leven, maar wel de wereld waar we soms doorheen rijden op onze verre bestemmingen of die we voorbij zien komen in diverse media. Twee werelden. We kennen ze. De ene is ons een stuk vertrouwder dan de andere. Maar in die ene foto staan ze naast elkaar. We weten ervan. Zo zit onze wereld in elkaar. En tussen die paradijselijke zwembaden en die sloppenwijk zitten natuurlijk nog heel veel andere werelden.

Hoe krijgt het woord van Mozes en Jezus vleugels? Daarover gaat het in het boek Handelingen dat wij deze zomer in de morgendiensten van Radio Bloemendaal gaan lezen.

Waarom raakt deze foto mij zo? Veel nieuws brengt hij namelijk niet. Je weet immers van de contrasten waarin deze wereld is gevangen. Onuitstaanbaar, maar je leeft ermee. Maar wat mij schokt, is niet zozeer dat wat ik al wist. Wat mij schokt, is dat dunne muurtje met aan de ene kant die klimop ertegenaan. Wat mij schokt, is dat die werelden slechts gescheiden worden door een heel smal muurtje. Wat mij raakt, is dat die werkelijkheden zo dicht bij elkaar liggen. Dat is niet om aan te zien. Een sloppenwijk ver weg, daar leren we mee leven. Maar zo dichtbij dat slechts een armoedig muurtje de scheidslijn is, dat is nauwelijks te verkroppen.

In het boek Handelingen dat wij de komende weken gaan lezen in de Radiodiensten, wordt hartstochtelijk gesproken over een groep mensen die alles gemeenschappelijk hebben. Mensen die leven van het grote visioen van een andere wereld en dat ook heel concreet handen en voeten geven. Het woord van Mozes en Jezus krijgt vleugels. Men is gefocust op het onderricht van de

apostelen, zo staat er. Ze drinken dagelijks de woorden van Mozes en Jezus in en vieren de gemeenschap in het breken van het brood. 'Geloof' niet als een particulier bezit van een enkeling, maar als iets dat, zoals er staat, met iedereen als brood gebroken wordt. Geen exclusief clubje. Geen soevereiniteit in eigen kring. Maar een inclusieve gemeenschap zonder scheidsmuren. Het wordt treffend geïllustreerd in die verlamde die volgens de institutionele religieuze wetten de tempel niet binnen mag. Hij wordt door Petrus en Johannes in de geest van Jezus op zijn benen gezet. En even later is ook hij te vinden bij die brood brekende gemeenschap.

Het blijkt een woord dat tot doel heeft onze verdeelde wereld één te maken, een voorrecht om daarmee aan de slag te gaan. Want dat woord richt ook ons uit onze lamlendigheid en machteloosheid op en wil ons vandaag op onze benen zetten. Veel inspiratie wens ik u!

Ad van Nieuwpoort

Areopagus

Op 16 juli is het gesprek dat Ad van Nieuwpoort had met Jort Kelder in een Areopagus-uitzending nog een keer te horen. Kelder is journalist, columnist, ondernemer, televisiepresentator en voormalig hoofdredacteur van het maandblad Quote. Hij is gefascineerd door zowel de oude als de nieuwe elite. Dit komt onder meer tot uitdrukking in zijn veelbekeken tv-programma's *Bij ons in de PC* en *Hoe heurt het eigenlijk?*

De loop van het leven

radio, zondag 16 juli 19.00 uur, herhaling zondag erop 11.30 uur

De eerste gaat over de levensloop van de mens. De weg van opbouwen en afbreken, van overvloed en gebrek, van sterk zijn en je hulpeloos voelen. Jezus waarschuwt ervoor je leven niet te laten afhangen van wat je hebt. Het is een van de duidelijkste en tegelijkertijd meest lastige elementen in zijn boodschap. Het gaat over het eeuwige dilemma tussen hebben en zijn, tussen innerlijk en uiterlijk, tussen hechten en onthechten. Wie ouder wordt, weet wat bedoeld wordt en kent de strijd. Wie jong is, weet het ook. Maar hoe kun je nu loslaten als je nog niets in handen hebt gehad? Jonge mensen moeten doen wat alle jonge mensen doen: op zoek naar het leven in al zijn rijkdom en variëteiten, pas later de essentie te ontdekken. Over de oplossing die Jezus biedt, gaat het in elk geval deze zondag.

Aart Mak

Loslaten

*Een rivier kwam bij een woestijn aan.
En ze wilde terug,
wanhopig en doodsbang als zij was
om alles kwijt te raken wat zij
in haar stroom met zich had meegevoerd,*

*Maar de wind fluisterde haar toe
vertrouwen te hebben,
omdat alles een diepere betekenis heeft
en het niet erg is kwijt te raken
wat je niet maakt tot wie je bent.*

*Toen gaf de rivier zich over en verdampte.
En de wind droeg haar naar
de andere kant van de woestijn,
waar zij neerdaalde
en rijker en wijzer verder stroomde.*

Ervaring van God

radio, zondag 23 juli 19.00 uur, herhaling zondag erop 11.30 uur

Deze keer gaat het over de ervaring van God. Geloven in God is voor een deel iets buiten je om. Althans zo begint het. Tot het je raakt, en het gaandeweg een deel van je leven wordt, je in het gewone het ongewone ontdekt. Je gaat zien hoe anders God is. En ook hoe God met alles is verweven. Het wordt liefde, zo het dat al niet was. Zien waar geen ander iets ziet, weten wat jij alleen weet. God bestaat meer dan wat of wie ook.

Aart Mak

Over God en godservaring een aantal citaten uit de Belijdenissen van Augustinus:

'Maar wat heb ik lief, wanneer ik U liefheb? Geen schoonheid van een lichaam, geen luister van de tijd, geen lichtglans die mijn aardse ogen lief is, geen heerlijke melodieën van gevarieerd gezang, geen aangename geur van bloemen, reukwerken en specerijen, geen manna en geen honing, geen ledematen die welgevallig zijn aan de omhelzingen van het vlees: deze dingen zijn het niet die ik liefheb, wanneer ik mijn God liefheb. En niettemin heb ik zo iets als een licht lief, zo iets als een stemgeluid, zo iets als een geur, zo iets als een spijs en zo iets als een omhelzing, wanneer ik mijn God liefheb, die licht is en stemgeluid en geur en spijs en omhelzing van mijn innerlijke mens, daar waar voor mijn ziel die lichtglans fonkelt, die door geen plaats bevat wordt, daar waar die klank weerklinkt die door geen tijd wordt weggerukt, daar waar die geur hangt, die door geen wind verstrooid wordt, daar waar die smaak bestaat, die door geen gretig eten wordt verminderd, daar waar die omhelzing wordt gegeven, die door geen verzadiging losraakt. Dat is wat ik liefheb wanneer ik mijn God liefheb.'

'Laat heb ik U lief gekregen, o schoonheid, zo oud en zo nieuw, laat heb ik u lief gekregen! En gij waart binnen en ik was buiten, en daar zocht ik u, en ik rende, wanstaltig als ik was, op de schone dingen af die door u gemaakt zijn. Gij waart bij mij en ik niet bij u. Ik werd ver van u gehouden door dingen die niet bestaan zouden hebben, als ze niet in u bestaan hadden. Geroepen hebt gij, geschreeuwd en mijn doofheid doorbroken; gestraald hebt gij, geschitterd en mijn blindheid verjaagd; gegeurd hebt gij en ik heb ingeademd en snak nu naar u; geproefd heb ik en nu honger en dorst ik; aangeraakt hebt gij en ik ben ontvlamd naar uw vrede.'

Het gesprek

radio, zondag 30 juli 19.00 uur,
herhaling zondag erop 11.30 uur

Gesprek met een steen

Praten met anderen is zo vanzelfsprekend dat je er niet bij stilstaat. Tot er iets gezegd wordt dat je raakt. Woorden blijken diep door te dringen. Je bent tot tranen toe geroerd. Je bent tot op het bot beledigd. Een uitspraak van iemand houdt je wakker.

Tussen twee mensen die voor elkaar kozen, kan het zo vanzelfsprekend worden. Je weet immers al hoe de ander reageert. Je kent hem of haar al jaren! En zo sluipt de gewoonte binnen om maar niets meer te zeggen of niets meer te vragen. Het kan voor gehuwden en andere mensen die hecht met elkaar verbonden zijn, dan lastig zijn om de weg die je eerst zo lichtvoetig ging, opnieuw te vinden. Dat vergt een goed gesprek. Maar dat was nu net het probleem. Je was uitgepraat. Jij zei, hij zei, zij zei, zei iemand nog wat?

Voor iedereen geldt dat woorden met liefde te maken hebben. Het is zoals Alje Klamer ooit zei: 'Met woorden elkaar afbreken is een koud kunstje. Maar met woorden een brug bouwen, dat is waar het op aankomt.'

Aart Mak

*Ik klop op de deur van een steen.
'Ik ben het, doe open.
Ik wil in je binnenste gaan,
overal rondkijken,
met jou mijn longen vullen.'*

*'Ga weg,' zegt de steen.
Ik ben hermetisch gesloten.
Zelfs aan stukken geslagen
zullen we hermetisch gesloten blijven.
Zelfs fijngevreven tot zand
zullen we niemand binnenlaten.'*

*Ik klop op de deur van de steen.
'Ik ben het, doe open.
Ik kom uit louter nieuwsgierigheid
die alleen het leven kan bevredigen.
Ik ben van plan door je paleis te wandelen
en daarna nog blad en waterdruppel te
bezoeken.
Ik heb niet veel tijd voor al die dingen.
Mijn sterfelijkheid hoort je te ontroeren.'*

*'Ik ben van steen,' zegt de steen,
'en moet daarom mijn ernst beslist bewaren.
Ga weg van hier.
Ik heb geen lachspieren.' (..)*

'Ik heb geen deur,' zegt de steen.

Wisława Szymborska (vert. Gerard Rasch)

Veranderen

radio, zondag 13 augustus 19.00 uur, herhaling zondag erop 11.30 uur

Het komt voor, een gevoel alsof je de wereld anders ziet. De geur die hangt na een regenbui, als de zon weer gaat schijnen. Een dagenlange somberheid die door een onzichtbare hand wordt weggeveegd uit je binnenste. Dit is allemaal een vage aanduiding van wat in het evangelie bedoeld wordt met opnieuw geboren worden. Het is een innerlijke verandering die je anders doet zien naar wat daarvoor nog bekend was. Maar essentieel is dat het je overkomt. Het is ongrijpbaar. Je hebt er moed voor nodig, de moed om jezelf en je situatie onder ogen te zien. Maar dan kan het je gebeuren dat je je opgetild weet. En op de lange duur, hoewel alles weer lijkt zoals het altijd was, weet je dat het bestaat: een mens kan opnieuw geboren worden. Je blijft dezelfde en toch ben je anders.

Aart Mak

Onweer in het moeras

*Naast het vlakke gladde meer
blauw en roze als een maansteen
staat het rechte bos van riet
elke halm een groene speer,
elke speer staat slank alleen
met een dun vernis van licht.
Licht en schaduw bewegen niet.*

*In de hemel hangen zware
violet gekleurde wolken.
Niets verraadt de gele schare
vogels, die het riet bevolken.*

*Dan splijt meT (MOET DIT NIET MET ZIJN?)
een verblindend licht
de hemel open en slaat dicht
met een donderende slag...
Als in een donkre smederij
spatten uit het rieten bos
vonkenregens vogels los
een zwerm van duizend vurige vlerken
stuift geel omhoog in 't sombere zwerk en
een ziedend hoog gezang breekt vrij.*

*Mijn hart werd plotseling wit en heet,
't was of ik zelf werd omgesmeed.
Ik heb het angstig ondergaan
ik kwam er sterk en nieuw vandaan.*

M. Vasalis

Thuiskomen

radio, zondag 20 augustus 19.00 uur, herhaling zondag erop 11.30 uur

Thuiskomen, doe je dat ooit? In zijn laatste boek, *Heilige onrust*, wijst Frits de Lange erop dat ons verlangen om ergens ooit thuis te raken, waarschijnlijk nooit vervuld

zal zijn. Hooguit een keer beëindigd. Het reisdoel bereiken is een teleurstelling. Het geldt voor de pelgrims die de tocht naar Santiago voltooiden en bij aankomst overweldigd raken door de overvolle stad, de poeha, de smerigheid en de drukte. Het geldt ook voor Odysseus die volgens de schrijver Sandor Marai eindelijk thuiskwam op Ithaka en vervolgens niet te genieten was. Zijn vrouw die zo naar hem had uitgezien en allerlei mannen de deur had gewezen, verzuchtte zelfs: het was beter dat hij niet was thuisgekomen.

Aart Mak

*Als je de tocht aanvaardt naar Ithaka
wens dat de weg dan lang mag zijn,
vol avonturen, vol ervaringen. [...]*

*Houd Ithaka wel altijd in gedachten.
Daar aan te komen is je doel.*

Maar overhaast je reis in geen geval.

*'t Is beter dat die vele jaren duurt,
zodat je als oude man pas bij het eiland
het anker uitwerpt, rijk aan wat je onderweg verwierf,
zonder te hopen dat Ithaka je rijkdom schenken zal.*

Ithaka gaf je de mooie reis.

*Was het er niet, dan was je nooit vertrokken,
verder heeft het je niets te bieden meer.*

*En vind je het er wat pover, Ithaka bedroog je niet.
Zo wijs geworden, met zoveel ervaring, zul je al
begrepen hebben wat Ithaka's beduiden.*

Konstantinos Kavafis

De waarde van het leven

radio, zondag 27 augustus 19.00 uur, herhaling zondag erop 11.30 uur

Wat zie je, zuster? Wat zie je?

Een kribbige oude vrouw, niet meer bij de tijd.

Een beetje onzeker, met starende ogen.

*Een oude vrouw, die met haar eten knoeit en
die geen antwoord geeft, als je met een hard
stemmetje tegen haar zegt: 'Ik wou dat je het
nou maar eens probeerde.'*

*Een oude vrouw die schijnbaar niets merkt
van de dingen die jij doet. (...)*

Nu ben ik een oude vrouw. De tijd is wreed.

*Het is een grap van de tijd, ouderen er als
dwazen te laten uitzien. En er zit nu een steen
op de plaats waar ik ooit een hart had.*

*Maar... binnen in dat oude karkas woont
nog dat jonge meisje. Soms klopt mijn oude
hart wat sneller. Ik herinner me de vreugde
en de pijn. Ik heb weer lief. Ik leef mijn leven
opnieuw. Ik denk aan de jaren die voorbij zijn,
te snel vervlogen, en ik accepteer de harde
waarheid dat niets kan duren.*

*Doe je ogen open, zuster, en kijk. Niet naar die
kribbige oude vrouw. Kijk eens goed, zuster.
Kijk eens naar... mij."*

Uit: *Beelden als inspiratiebron*, Bert
Voorhoeve

Uit mijn boek *UitvaartWijzer*: 'Ik ben niet tegen euthanasie. Mensen zijn daar soms verrast over, denkend dat ik als dominee, verbonden met de christelijke traditie, wel tegen zal zijn. Maar ik beschouw de Nederlandse wet als een stap voorwaarts in de moraal. Bewogenheid met de lijdende medemens kan leiden tot barmhartigheid, ziende de zinloosheid van het lijden. En dus opent zich de mogelijkheid dat een medemens geholpen wordt eerder het leven te verlaten. Ik zie het ook als mijn taak als geestelijke iemand te helpen de waarde van zijn leven te benoemen en de vragen van het leven met degene die wenst te sterven te laten klinken. Daar hoort ook de vraag bij wat de doodswens van die ene persoon betekent voor zijn medemensen die zo nauw met hem verbonden zijn. Er dient een soort balans te worden opgemaakt en ik heb geleerd hoe diepgaand, verrijkend en troostend alle gesprekken in de weken voorafgaand aan de euthanasie kunnen zijn.'

Intussen woedt het debat over wat we noemen Voltooid Leven. Het komt erop neer dat een mens van 75 jaar of ouder die wil sterven, moet kunnen sterven en dat de samenleving dit met zorg en deskundigheid mogelijk maakt. En dat roept allerlei vragen op. Want eindeloos en uitzichtloos ziek zijn en geen heil meer zien in het leven, is nog wat anders dan weloverwogen maar min of meer gezond besluiten eruit te stappen. Iets van die discussie wil ik aanstippen en tegelijk uiteraard mijn mening weergeven.

Aart Mak

Petrus' pinksterpreek

De schrijver van het bijbelboek Handelingen weet het pinksterverhaal mooi te vertellen: de allereerste christenen in Jeruzalem, een groepje verscholen vroegbloeiërs die hun geloof en gebed maar niet willen opgeven, in vervoering van het idee dat de Heer van hun leven weliswaar gekruisigd is, maar toch niet als dood gebleven is. Een nieuwe wind waait door hun bestaan en ze spreken erover in elke taal die hen te binnen valt. Maar de sceptische toeschouwers laat het koud, die kunnen dit wonderlijke verhaal niet volgen. Wat een gebazel, 'ze zullen wel dronken zijn'.

Weinig applaus

Ook vandaag kan christelijk geloof niet zomaar op applaus en navolging rekenen. Wie op internet rondstruint, ziet weinig vleidend commentaar aan het adres van 'gristenen' voorbijkomen. Daarbij vergeleken lijkt de verdachtmaking van dronkenschap bijna een compliment.

Er is geen recept voor een effectieve preek

Het onbegrip van de omgeving weerhoudt de apostel Petrus er echter niet van om een vlammend betoog te houden in de vorm van een lange preek (Handelingen 2:14-40). En daarna blijkt dan ook de stemming volledig omgeslagen. Geloof het of niet: aan het einde van Petrus' betoog zijn drieduizend mensen zo

geraakt dat zij zich laten dopen. En langzamerhand wordt het aanvankelijk uitgelachen groepje gelovigen een ongekend fenomeen. 'Ze loofden God en stonden in de gunst bij het hele volk' (Handelingen 2:47). Geen mens die nog lacherig doet over dronkenschap.

Voorbeeldpreek

In de preekcolleges voor studenten die voor het eerst gaan preken, gebruik ik wel eens dit voorbeeld van de preek van Petrus als we spreken over het effect van wekelijkse prediking. Meestal leidt dat tot verlegenheid, want iedere aankomend predikant voelt meteen aan dat je met je zondagse preken niet kunt rekenen op zo'n zelfde succes. En toch prikkelt het wel: want we geloven in de kracht van een goed en oud verhaal. En we geloven in de werking van de Geest van God die ons taal en media geeft om mensen binnen en buiten de vertrouwde kring aan te spreken. Daarom is het gebed om de Heilige Geest voor de Schriftlezingen zo belangrijk. Maar als het gebeurt en mensen zich geraakt weten, dan is het een verrassing, een frisse windvlaag, soms als duwtje in de rug, soms recht in je gezicht.

Effect van een preek

De doorwerking van een preek is eigenlijk niet te meten en het effect van onze zondagse preken laat zich zeker niet aflezen aan het aantal bekeringen op één pinksterdag. Er is ook geen recept voor een effectieve preek. Wat wel duidelijk is: de ingrediënten moeten

Dr. Ciska Stark (Texel, 1963) is directeur onderwijs en docent praktische theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit in Amsterdam. Zij was eerder predikant in Lexmond en werkzaam als docent aan de Vrije Universiteit en het Doopsgezind Seminarium.

van hoogwaardige kwaliteit zijn en ambachtelijk, met geloof, hoop en liefde gebruikt, om de smaak niet bij voorbaat te bederven.

Wanneer we de preek van Petrus analyseren, komen we wel een paar kenmerken tegen die bijna in elke preek een rol spelen. Het is in elk geval de directe aanspraak, Petrus richt zich rechtstreeks tot de aanwezigen: 'U, luister naar mijn woorden en neem ze ter harte'. Wat hij ook doet, is dat hij feiten naar voren brengt, klassieke bewijsvoering. Het gaat in geloof niet alleen om voor waar houden, maar ook om geloofwaardigheid. Verder is hij niet bang om selectief en creatief te citeren uit voor zijn hoorderspubliek betrouwbare bronnen, de geschriften van het Oude Testament, met Joël voorop. Daarmee komen het verleden - de geschiedenis -, het heden - de uitstorting

van de geest - en de toekomst - de Dag des Heren - samen in beeld en bieden ze een nieuw venster op de werkelijkheid die de hoorders beleven.

Solidair met hoorders

Zo weet Petrus in zijn uitleg ook kort en krachtig de dood van Jezus zó te duiden, dat de hoorders daarbij niet afzijdig kunnen blijven, zichzelf gaan niet vrijuit. Dat is een risico in een preek; als mensen zich beschuldigd voelen, haken ze snel af. Tenzij de spreker volstrekt solidair met zijn hoorders is.

In zijn uitleg van de opstanding en de uitstorting van de Geest als daden van God focust Petrus dan niet op de grote Afwezige, Jezus die verdwenen is, maar komt hij tot het aanroepen van de Aanwezige, de Geest die verschenen is. Van die nieuwe blik op de werkelijkheid getuigt Petrus, maar hij niet alleen. Hij zet zijn verkondiging kracht bij door aan te geven dat het niet alleen zijn eigen verhaal is, maar in feite Góds verhaal en ook dat van anderen. En tot slot volgt een heldere aanspraak en claim in de vorm van een oproep: 'keer u af van uw huidige leven'.

Preek geen eindproduct

Zouden wij zo kunnen preken vandaag en zou u zulke preken willen horen? Misschien niet precies in deze vorm. Elke preek is ook weer uniek, en meer nog: een preek is geen eindproduct. Het is hooguit een moment in een beweging die op gang gebracht wordt. Christenen vormen immers geen gestolde massa, maar een beweging van mensen, die zich laat aanwakkeren door de Geest van God. Een beweging die niet alleen bestaat uit woorden voor geloof, maar God looft en als zij in de gunst staat bij mensen, dat doet door te delen, in gebed en maaltijd en medeleven.

Christien Jansen

Cantate door Kees Schuurman

radio 13.00 uur

Op 2 juli

Wij hebben een fraai nieuw liedboek, maar ook de Vlamingen kunnen er wat van. Zij hebben de uitgebreide bundel *Zingt Jubilate* met honderden liederen. Daartussen zitten liederen die ook in ons liedboek staan, maar ook liederen van Vlaamse theologen en kerkmusici, die een andere sfeer ademen dan bij ons: zangerig en met een opgewekte toon. Inmiddels zijn er tientallen cd's verschenen met mooie opnamen van deze liederen. In deze uitzending een keus uit vooral die typisch Vlaamse liederen, waarin ook voor ons de vreugde van het geloof valt te beleven.

Op 23 juli

Een van Bach's beroemdste vocale werken is het prachtige motet *Jesu meine Freude*. In deze uitzending klinkt een mooie uitvoering door het Gesualdo Consort en Musica Amphion én met toelichting van dit in Bach's oeuvre unieke werk.

Op 6 augustus

Dit jaar is het vijf eeuwen geleden dat Maarten Luther zijn stellingen spijkerde aan de deur van de slotkapel van Wittenberg. 500 jaar reformatie! Luther schreef talrijke liederen waarvan er nog steeds een flink aantal gezongen wordt en in veel liedboeken staat, ook een tiental in het Nieuwe Liedboek. In deze uitzending is er aandacht voor deze liederen in verschillende bewerkingen.

Op 27 augustus

Onlangs verscheen het boek *Liederen met een verhaal* van theologe Heleen Weimar over de acht bijbelse cantica, waaronder de lofzangen van Maria, Simeon en Zacharias. Maar ook de oud-testamentische liederen van Mozes en Mirjam, het strijdlid van Debora, een boetpsalm van David, een klaaglied van Jeremia en een psalm van Jona zijn in dit boek te vinden. Daarbij zitten in dit boek twee cd's waarop kerkmusicus Wim Kloppenburg een keuze aan op muziek gezette liederen presenteert. Kortom: een goudmijn voor de uitzending van Cantate!

WOORD OP ZONDAG

elke zondag om 09.15 uur

De zomer is een tijd om te vertragen, even niet zo hard gaan. Daar is het, als het goed is, ook veel te warm voor. Om je een handje te helpen zendt Radio Bloemendaal alle gesprekken in Woord op Zondag die het afgelopen jaar met de radiogasten zijn gemaakt, opnieuw uit.

Dan kan iedereen zelf besluiten of hij ook de rest van de serie wil beluisteren via de website, in eigen tempo en op een geschikt moment. Gesprekspartners zijn Elianne Meijer, Tom de Haan en Aart Mak.

2 juli: Rikko Voorberg "Sorry. Ik doe niet mee met dit spelletje."

9 juli: Tom de Haan "Liefde wordt een stuk gevaarlijker als je die met God vergelijkt."

16 juli: Janneke Stegeman "Ik zag om me heen dat mannen de interessante dingen deden. Dus ik dacht als kind dat het handiger zou zijn als ik een jongetje was."

23 juli: Frits de Lange "Ga overeind, heb de moed om het leven weer aan te durven. Dat is voor mij geloof."

30 juli: Arjan Broers "Iedereen krijgt z'n eigen kuil."

6 augustus: Suzan Doodeman "Ik denk dat mensen in mijn omgeving ook wel een beetje moe worden: oh, moeten we weer ergens aan meedoen."

13 augustus: Alain Verheij "Ik word er wel moe van. Moet ik nou weer een petitie schrijven?"

20 augustus: Ger Groot "Ik ben volkomen vrij van enige rancune, en ik begrijp ook niet waar die rancune vandaan komt bij mijn ex-geloofsgenoten."

27 augustus: Yvonne Zonderop "Ik zie mij geen belijdend iemand worden. Ik kan mijn persoonlijke zoektocht niet los zien van mijn journalistieke manier van kijken."

Elianne Meijer

Arjan Broers

Janneke Stegeman

“De zondag krijgt dankzij Radio Bloemendaal extra kleur”

Wie zijn de luisteraars van Radio Bloemendaal? Piet Boon uit het Zuid-Hollandse Hazerswoude is in elk geval een van hen en hij reageert ook regelmatig op allerlei programma's, tot genoegen van de makers die - kritische - respons zeer op prijs stellen.

Piet Boon achter het Künckel-orgel uit 1812, sinds 1885 in Hazerswoude-Dorp (fotografie Lavinia)

In de Dorpskerk komt hij maar een paar keer per jaar voor de dienst van KZG, maar vrijwel elke zondagochtend gaat bij Piet Boon (69) om negen uur de zender op de middengolf aan om Radio Bloemendaal te beluisteren. “Soms is dat in de auto,” vertelt hij. “Dan ben ik namelijk op weg naar een kerk om in de dienst orgel te spelen. Daardoor hoor ik in de rechtstreekse uitzending vaak alleen *De Binnenkamer* en als het lukt *Woord op Zondag*. Want even later moet ik zelf aan de slag achter de toetsen.” Veel zondagen luistert hij in totaal wel zeven tot acht uur naar Radio Bloemendaal. “Om te beginnen is dat in Nederland nog de enige zender met een orgelprogramma. Maar ook *Cantate* van Kees Schuurman en *Musica Religiosa* vind ik zeer de moeite waard. En om *Uit Daans Platenkoffer* moeten mijn vrouw en ik soms onbedaarlijk lachen, zoals die keer dat Drs P. klonk met zijn lied over twee tantes in Overveen, ‘De Gezusters Karamazov’. Dit programma is een prachtige uitschieter. Voor mij krijgt de zondag dankzij Radio Bloemendaal extra kleur.”

Bewondering voor de makers

Dat Radio Bloemendaal nieuwe wegen is ingeslagen, merkt Piet Boon aan programma's als *Areopagus* en *Hemelse Modder*, allebei met goed gekozen sprekers. “De presentatoren Annemiek Schrijver en Sytze de Vries zorgen voor echt bijzondere gasten. Ik beleef daar veel plezier aan. Naar mijn idee biedt Radio Bloemendaal heel gevarieerde

programma's. Die komen niet zomaar uit de lucht vallen en ik heb daarom ook grote bewondering voor de makers. Het is te horen dat ze er zelf lol in hebben. Ze vormen maar een kleine groep vrijwilligers, al werken er tegenwoordig ook wat echte radio-mensen mee, zoals Kees Schuurman. Maar elke zondag moeten er weer twaalf uur lang programma's komen en dat is een hele klus.”

In de taxi

Boon grijpt zo veel mogelijk gelegenheden aan om reclame te maken voor Radio Bloemendaal. Hij schrijft stukjes over de zender in de gemeentebrief, probeert dagblad Trouw zover te krijgen dat het met regelmaat Radio Bloemendaal noemt, stuurt publicaties naar allerlei kerkbladen en deelde destijds in de taxi die hij reed, folders uit. “Dat komt zo: nadat ik mijn zaak moest verkopen, ging ik een tijd lang theologie studeren, maar besloot als taxichauffeur wat bij te verdienen. Op dinsdag zette ik in de taxi, ook al had ik passagiers, altijd de zender op Radio Bloemendaal om de uitzending van de Alle-Dag-Kerk te kunnen horen. Dat leverde nogal eens verrassende reacties op. Als mensen het afstem-signaal hoorden, vroegen ze vaak al: wat is dit? Dan antwoordde ik laconiek: o, de kerk begint zo. Later kregen ze dan een folder, waarvan ik een doos uit Bloemendaal had toegestuurd gekregen. Want ik wil graag het bestaan van Radio Bloemendaal doorgeven.”

Draadje naar de schuur

Een van de grootvaders van Piet Boon, die zelf orthodox-gereformeerd werd opgevoed, had een speciale antenne draad naar de schuur gespannen om dominee Toornvliet te beluisteren. En ook zijn vader

deed moeite om af te stemmen op die kleine zender, waar hij met enige trots over sprak. Daarmee is het begonnen. Zelf heeft Piet Boon een vijftig jaar oud draagbaar radiootje dat alleen nog op 1116 AM staat afgesteld, bijvoorbeeld voor op het terras. Hij omschrijft de verandering die hij in de loop der jaren heeft meegemaakt in zijn geloofsleven “alsof het licht bij hem is opgegaan”. In de gesprekken die hij voerde met Aart Mak, kreeg hij weer vaste grond onder de voeten. “Als predikant van Kerk Zonder Grenzen zal hij zeker veel mensen helpen. Zijn programma *De Binnenkamer* vind ik ook heel persoonlijk en actueel.” Radio Bloemendaal ervaart hij vooral als ‘liberaal christelijk’.

Enthousiast organist

De ochtenddiensten moet hij meestal terugluisteren via internet vanwege zijn optreden als organist. Hij speelt wel honderd diensten per jaar, met alle bejaarden- en verzorgingshuizen erbij. Zijn ‘loopbaan’ als enthousiast organist is voortgekomen uit het harmonium. Behalve een echt orgel en een spinet heeft hij zelfs twee harmoniums in huis. Dat van zijn grootvader dateert uit 1895. En onlangs kwam er van een zolder in Hazerswoude een klein kistharmonium tevoorschijn. “Nog gebruikt bij evangelisatie en met een wonderbaarlijke klank-opbrengst.” Boon leert nog steeds van de echte vak-organisten, maar beschouwt zichzelf niet als zodanig. “Aan Cees Verschoor en Dirk Out hebben jullie een paar heel goede. Met de teruglopende kerkgang wordt jammer genoeg ook de belangstelling voor het orgel minder. Daarom ben ik blij met een programma als *Orgelpunt*. Wat mij betreft blijft Radio Bloemendaal dat nog lang uitzenden. En dan het liefst via de radio, al is het over een tijdje misschien een digitale.”
Dorien Veldman

Orgelpunt

elke zondag om 14.30 uur

Op 9 juli verzorgd door Nico Timmerman

In de Oude Kerk van Delft staan drie orgels: het Koororgel, het Noorderbeuk orgel en het hoofdorgel. Dit laatste werd in 1857 gebouwd door de firma Witte in Utrecht. Christian Witte was in 1827 bij Jonathan Bätz komen werken; hij trouwde met een telg uit de Bätz-familie en werd in 1833 medevenoot in het bedrijf. In 1849, na de dood van Jonathan, zette hij het bedrijf voort. Er is dus duidelijk verwantschap tussen de orgels in de Oude en de Nieuwe Kerk in Delft. In het programma van deze middag speelt op het koororgel Bas de Vroome enkele *Flötenuhrstücke* van J. Haydn en daarna op het hoofdorgel het *Orgelkoraal Psalm 91* van Jan Zwart. Organist Piet van der Steen vervolgt met *Paraphrase over Gelukkig is het land* van Jacob Bijster. Ook Rien Donkersloot neemt achter de klavieren plaats; hij laat muziek van o.a. Camille Saint-Saëns en Cornelis de Wolf horen. Het orgel van Witte is twintig jaar jonger dan het Bätz-orgel in de Nieuwe Kerk en komt op 13 augustus aan bod.

Op 16 juli verzorgd door Kees Schuurman

Ook in de nieuwste provincie van Nederland, Flevoland, staan kerken met orgels. Er is zelfs een heuse Stichting Orgelcultuur Flevoland. Het gaat natuurlijk grotendeels om nieuwgebouwde orgels. Maar wat dacht u van het bijna dertig

registers tellende orgel van Abraham Meere uit 1792, dat in de Bethelkerk van Urk staat? Dat is ook Flevoland! Kees Schuurman woont zelf in Almere Haven waar hij een van de bespelers is van het fraaie Verschuereorgel uit 1979, geënt op de Franse barok. Kortom, het wordt een afwisselende uitzending, waarin de uitstekende organist Jaap Zwart jr. een zestal van die orgels bespeelt. Verder is nog een deel van het interview met Ad Wammes te horen, die ook al in de uitzending van 18 juni was. Organiste Kerstin Wolf speelt van hem de compositie *Vallée des danses*, een vrolijk stuk in vijf delen, en dus toegelicht door Ad Wammes zelf.

Op 23 juli verzorgd door Leo Dobbe (zie voor meer info www.radiobloemendaal.nl)

Op 30 juli verzorgd door Peter Dillingh
In juni 1897 maakte de Franse organist en componist Camille Saint-Saëns (1835-1921) een tournee door Nederland. Hij gaf vijftien concerten, het eerste op het Cavallé-Coll-orgel in het Paleis voor Volksvlucht in Amsterdam - dat sinds 1924 in de Philharmonie Haarlem staat - en verder in het hele land: van Groningen tot Nijmegen. De recensenten kwamen superlatieven tekort: "Zulk orgelspel hoorden wij vóór dezen dag nimmer! Klaar en duidelijk en rhythmisch onwankelbaar bleef dit spel tot in de snelste passages; de pedaalbehandeling grensde aan het ongelooflijke, registratie was smaakvol en verrassend, zonder gezochtheid of misbruik van effect" en "dat alles, die groote mate van meesterschap, overgoten met een stroom van gloeiende, doorrijpte kunstzin". In Orgelpunt klinken geen opnamen uit 1897, helaas! Maar het programma bevat

wel composities van Saint-Saëns die hij speelde in 1897.

Op 6 augustus verzorgd door Kees Schuurman

Kortgeleden verscheen er een cd met transcripties van concerten van Händel voor orgel. Het zijn transcripties die ook al in Händels tijd bestonden en nu door organist Geert Bierling zijn opgefrist. Hij speelt deze aanstekelijke muziek op het grote Doelenorgel van Flentrop in de gelijknamige Concertzaal in Rotterdam. In deze uitzending van Orgelpunt is een selectie te horen, inclusief een toegift: de *Chaconne in G-groot* van Händel.

Op 13 augustus verzorgd door Nico Timmerman

In dit orgelprogramma is vooral het orgel in de Nieuwe Kerk van Delft te horen. Daar bouwde de Utrechter Jonathan Bätz een van zijn laatste orgels; zijn "meesterknecht Witte heeft aan dit orgel meegewerkt. In de Nieuwe Kerk klinkt eerst het orgelspel van Feike Asma: twee *Choral Preludes*, van Vaughan Williams en van Parry. Verder speelt hij de *Introduction* en

Passacaglia uit de *Sonate nr. 8* van Joseph Rheinberger.

Vlakbij de Nieuwe Kerk is in de Maria van Jessekerk een mooi Maarschalkerweerd-orgel te vinden. Hier is Petra Veenswijk de organist en zij doet er alles aan om "haar" orgel te promoten; hoor hoe de *Fantaisie* en *Mi-majeur* van Camille Saint-Saëns onder haar handen klinkt! In de Nieuwe Kerk laat Bas Vroome nog de *Tanz-Toccata* van Anton Heiler horen en sluit Feike Asma af met muziek van Sigfrid Karg-Elert: *Prologus Tragicus*.

Op 20 augustus verzorgd door Kees Schuurman

Het originele orgel-duo Euwe en Sybolt de Jong heeft een hele serie cd's laten verschijnen waarin ze vierhandig allerlei onderdelen van cantates van Johann Sebastian Bach spelen, bewerkt voor orgel. In deze uitzending klinkt een aantrekkelijke selectie daaruit.

Op 27 augustus verzorgd door Leo Dobbe

(zie voor meer info www.radiobloemendaal.nl)

Hemelse Modder

radio zondag 16.00 uur

Deze zomermaanden krijgen de luisteraars de kans om van 16.00 tot 17.00 uur nog eens bijzondere afleveringen van het programma Hemelse Modder te beluisteren.

Op **9 juli** praat Annemiek Schrijver met Christine Pannebakker, journalist, columnist en schrijfster van verschillende bestsellers, zoals *Het mama masterplan* en *Vrouwenpower*. Over Het mama Masterplan schrijft Pannebakker: 'Jij kunt het leven van jezelf en je gezin positief beïnvloeden Dit is de dag waarop jij de kans krijgt een zaadje van geluk te planten.' Na jaren van non-fictie waagt Pannebakker zich in 2014 aan haar roman: *De week, wat zou jij doen met één week totale vrijheid?* 'Zeven dagen vrijheid. Zonder de jaloezie of achterdocht van de ander. En zonder je geliefde ooit te vertellen wat je hebt gedaan.'

Sytze de Vries ontvangt in de uitzending op **23 juli** Berry van Berkum, vaste organist in de Nicolaïkerk in Utrecht en componist. Van Berkum behaalde prijzen op internationale orgelconcoursen. Met jazzsaxofonist Gijs Hendriks vormde hij jarenlang een experimenteel duo. Verder maakte hij cd-opnamen met muziek van Messiaen, Welmers, Frescobaldi en Bach. Hij werkt regelmatig mee aan muziektheatervoorstellingen en kindervoorstellingen, zoals *Alice in Orgeland* en *Help het orgel verzuipt!*. Ook maakt hij naam als improvisator, zowel solistisch als in samenwerking met vooraanstaande jazzmusici, onder meer in het nieuwe trio HOT.

Pieter Bouw, voormalig president-directeur van de KLM, is op **30 juli** de gast van Sytze de Vries. Na zijn vertrek bij de KLM - 'omdat er een fris iemand nodig was' - werd Bouw hoogleraar bedrijfskunde in de praktijk aan de Universiteit van Twente en voorzitter van een commissie die belast is met het verdelen van de etherfrequenties. Verder werd hij benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur van Swiss International Air Lines. Sinds zijn pensionering doet Bouw het rustiger aan al bezit hij nog wel een aantal commissariaten.

Op **6 augustus** is het gesprek van Annemiek Schrijver met Shura Lipovsky te horen. Zij is een vermaarde zangeres, danseres, componist van Jiddische en Joodse liederen en verhalenverteller. Shura is actief in de interreligieuze beweging en lid van Musici Zonder Grenzen. Haar laatste cd probeert heden en verleden met oude en nieuwe Jiddische poëzie samen te brengen.

Annemiek Schrijver spreekt op **13 augustus** met trompettist André Heuvelman die als solotrompettist verbonden is aan het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Hij wil met zijn instrument mensen en musici met elkaar in aanraking en in beweging brengen.

René ten Bos in gesprek met Annemiek Schrijver

Heuvelman is docent aan het Rotterdams conservatorium Codarts.

Rene ten Bos, te horen op **20 augustus** in een gesprek met Annemiek Schrijver, volgde in april 2017 Marli Huijer op als Denker des Vaderlands voor een periode van twee jaar. "Wat ik in elk geval wil doen, is reflecteren op transparantie. Dat thema is de rode draad in alles wat ik doe en schrijf," aldus Ten Bos. Hij ziet zijn benoeming als een beloning voor zijn werk als wetenschapsfilosoof en neemt zich voor om academische inzichten te vertalen voor een breed publiek. Hierbij wil hij zich vooral richten op de jongeren, want onder zijn studenten bespeurt hij een angst voor onleefbare toekomst

door de vernietiging van de aarde. Sytze de Vries heeft een ontmoeting met theoloog en straatpastor Luc Tanja die wordt uitgezonden op **27 augustus**. Tijdens zijn studie politicologie in Leiden werd Tanja's interesse gewekt voor zingeving en spiritualiteit. In 2011 benoemde de Protestantse Diaconie hem tot straatpastor in Amsterdam waar hij verantwoordelijk werd voor groepswork, aansturing vrijwilligers en pastoraat aan dak- en thuislozen. Van daaruit zet hij een aantal toonaangevende projecten op, zoals Straatvogels, Street Messenger en het koor De Straatklinkers.

Job de Haan

Programmaoverzicht

Radio Bloemendaal

**Uitzendschema Radio Bloemendaal van
zondag 9 juli tot en met dinsdag
5 september 2017**

9 juli

09.00 Muziek
09.05 De Buitenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort,
live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Oratorium Plus met Henk Exel
13.45 Verhaal & Co met Henk Exel
14.30 Orgelpunt met Nico Timmerman
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Ineke Clement, live dienst
21.00 Einde

11 juli Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Marco Visser uit Heemskerk
13.30 Einde

16 juli

09.00 Muziek
09.05 De Buitenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort,
live dienst
11.30 Dr. Teunard van der Linden
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Notenbeeld met Hans Bos
14.00 Dichtwerk met Leny Deurloo
14.30 Orgelpunt met Kees Schuurman
15.30 Musica Religiosa

16.00 Areopagus met Jort Kelder,
al eerder uitgezonden
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde
dienst elders:
10.00 Ds. Aart Mak,
De Spil, Kudelstaart

18 juli Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Teus Prins uit Aalsmeer
13.30 Einde

23 juli

09.00 Muziek
09.05 De Buitenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met
Joop van Werkhoven
10.00 Ds. Joop van Werkhoven,
live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Cantate met Kees Schuurman
13.30 Uit Daans Platenkoffer
14.30 Orgelpunt
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

25 juli Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Carolien Cornelissen
uit Utrecht
13.30 Einde

30 juli

09.00 Muziek
09.05 De Buitenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat
10.00 Ds. Jan Bos, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Interkerkelijke Gezinsdienst
14.00 Engelse Koorzang
14.30 Orgelpunt met Peter Dillingh
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

1 augustus Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Jan Oortgiesen uit Ede
13.30 Einde

6 augustus

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat
10.00 Ds. Ineke Clement, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Cantate met Kees Schuurman
14.00 Psalmenmuziek met Henk Exel
14.30 Orgelpunt
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Jolien Nak, live dienst
21.00 Einde

8 augustus Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Aart Mak uit Bloemendaal
13.30 Einde

13 augustus

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat
10.00 Ds. Jan Greven, live dienst
11.30 Ds. Jolien Nak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Oratorium Plus met Henk Exel
13.45 Verhaal & Co met Henk Exel
14.30 Orgelpunt met Nico Timmerman
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde
dienst elders:
10.00 Ds. Aart Mak
De Ontmoeting, Zaandijk

15 augustus Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Margriet van der Kooi
uit Driebergen
13.30 Einde

20 augustus

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort,
live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Interview Dorien Veldman
14.30 Orgelpunt met Kees Schuurman
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde
dienst elders:
09.30 Ds. Aart Mak
Maranathakerk, Alpen a/d Rijn

22 augustus Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Riegonda van Welie uit Warmond
13.30 Einde

27 augustus

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Cantate met Kees Schuurman
13.30 Uit Daans Platenkoffer
14.30 Orgelpunt
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

29 augustus Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek

12.25 Ds. Martin van der Klis uit Bunschoten- Spakenburg
13.30 Einde

3 september

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat
10.00 Ds. Sytze de Vries, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Cantate met Kees Schuurman
14.00 Psalmenmuziek met Henk Exel
14.30 Orgelpunt
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

5 september Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Dr. Ad van Nieuwpoort uit Bloemendaal
13.30 Einde

Uit Daans Platenkoffer

radio, 13.30 uur

Op 23 juli kiest Daan Molenaar voor het thema zomer, eerst geprogrammeerd voor 25 juni. Maar toen maakte hij het muzikale programma over de Benedenwindse Eilanden van de Nederlandse Antillen. Dat is nog terug te luisteren via internet op www.radiobloemendaal.nl. De oorspronkelijk geplande uitzending over de zomer is nu midden in dit jaargetij te beluisteren. Daan laat de zomer beleven via diverse vocale en instrumentale gezichtspunten.

Op 27 augustus staat Indonesië centraal. In de maand augustus van 1945 capituleerde Japan. De Japanse militairen trokken zich daarop terug uit voormalig Nederlands Indië. Veel Nederlandse vocalisten werden geïnspireerd door de Gordel van Smaragd, destijds - en misschien nu nog - de bijnaam van Indonesië. Maar ook muziek uit Indonesië zelf zal klinken. Het programma laat veel liedjes horen verspreid over ongeveer de periode 1930-1970.

Musica Religiosa

In de halffuur uitzendingen van Musica Religiosa is in juli en augustus een hele serie geprogrammeerd met destijds nieuwe liedbundels, die nog steeds de harten weten te raken. Kees Schuurman praat met een keur aan bekende en minder bekende dichters en kerkmusici over hun teksten en melodieën.

Zo spreekt hij op 2, 9 en 16 juli met Wilna Wieringa en Tom Löwenthal over de liederen van het *Nieuw Liedfonds*. Henk Jongerius komt verder op 9 juli aan het woord over de liedbundel *Voor onderweg*. Op 16 juli gaat het met tekstdichter Andries Govaert en componist Maurice Pirenne bovendien over de bundel *Bouwstenen voor liturgie*. Van dichter Peer Verhoeven en kerkmusicus Willem Vogel wordt de bundel *Bid en Zie* aan de orde gesteld op 23 juli en een week later, op 30 juli, is dat het geval met de bundel *Op toonhoogte* van de Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond. Een gesprek over de bundel *Zingenderwijs* met teksten van vrouwen op bekende melodieën is te horen op 6 augustus. Hans Bouma die een bundel volschreef op prachtige melodieën van Louis van Dijk, krijgt aandacht op 13 augustus. Kees Schuurman praat met Antoine Oomen over zijn *Psalmensymfonie* op 20 augustus en een week later, dus op 27 augustus, is er een gesprek met religieus antropoloog Martin Vlaming over de nog steeds geliefde bundel van Johannes de Heer, waarin de maestro zelf ook zingend te horen is.

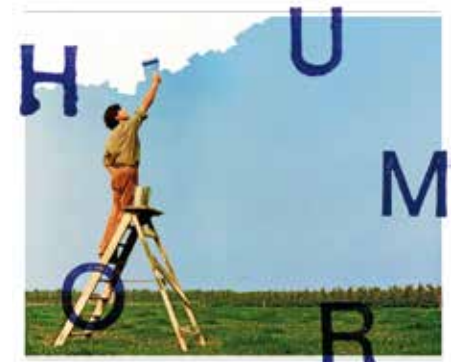
Zowel rechtstreeks op de genoemde dagen als later via de website zijn al deze uitzendingen van Musica Religiosa te beluisteren.

Ook leuk om te doen

Kunst met een knipoog in Haarlem
Tot en met 10 september is zowel in het Frans Hals Museum als in museum De Hallen een grote tentoonstelling te zien over humor in de kunst: *HUMOR - 101 jaar lachen in de kunst*. In De Hallen zijn vooral voorbeelden te zien van Nederlandse humoristische kunst, in het Frans Hals Museum met name karikaturen van beroemde meesterwerken.

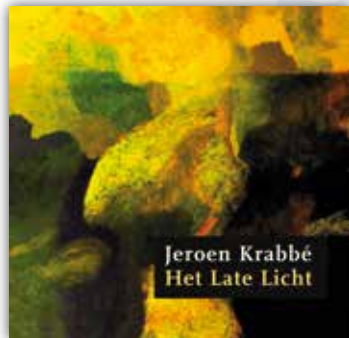
Humor.
101 jaar lachen om kunst

20 mei - 10 sep 2017

Zwolle, museum De Fundatie

De bekende toneelspeler en schilder Jeroen Krabbé heeft tot en met 1 oktober een tentoonstelling van zijn nieuwste werk, *Het late licht*, heel verrassend abstract werk in prachtige kleurschakeringen. Tegelijkertijd is er een tentoonstelling *Licht en lijnen* van de leermeester van Krabbé: Friso ten Holt. Ten Holt, broer van de bekende musicus Simeon, is sterk beïnvloed door Picasso en Cézanne. Dat is te zien aan onder meer zijn spel met kleurvlakken en stralende, heldere kleuren.

Het lezen waard

Opeens zoemde het overal, het boek *Een onberispelijke man*. Wat een prachtig verhaal van Jane Gardam over een bejaarde, keurige Engelse rechter, de gentleman Sir Edward Feathers, die jarenlang in Hong Kong woonde met zijn vrouw Betty. Hij keerde terug naar Engeland waar Betty overleed. Gardam beschrijft beetje bij beetje het tragische leven - op het oog geslaagd en onberispelijk - van de oude rechter 'Old Filth', met zijn onvermijdelijke stoff upper lip. Splendid!

Rotterdam zingt

Het zijn misschien wel de allerleukste concerten: die waar je zelf mee mag zingen. 'Nederland zingt mee' organiseert samen met gemeenten elk jaar een aantal grote meezing-concerten. Op 15 juli zingt

Rotterdam vanaf het Grotekerkplein naast de Laurenskerk. Op 5 augustus wordt er nog gezongen in Vlissingen. Kijk voor meer info op www.nederlandzingtmee.nl en www.facebook.com/rotterdamzingt

Naar Buiten: Fietsvierdaagse De Peel

Vier dagen fietsen in de Limburgse - en Brabantse Peel. Van 18 tot en met 21 juli is het weer tijd voor Fiets4daagse De Peel. Er zijn dit jaar vier startpunten om uit te kiezen: Meijel, Weert, Stiphout en Deurne. Er zijn routes van 30, 45 en 60 km. En omdat fietsen met het hele gezin het allerleukst is, zijn er dit jaar langs de routes extra veel evenementen voor de jonge deelnemers. Voor info en inschrijvingen kijk op www.fiets4daagsedepeel.nl

High Tea Festival

Liefhebbers van een onvervalste Engelse high tea opgelet: van vrijdag 21 tot en met zondag 23 juli wordt in het Drentse Bunne het grootste High Tea Festival van Nederland gehouden. Behalve theeleten kunnen bezoekers er workshops volgen, proeverijen bijwonen en lekker rondstruinen op de markt. De locatie is het park rondom De Melkfabriek. Kijk voor info op www.highteafestival.nl

Bloem en Tuin

Op Landgoed Gulberg in Nuenen wordt van 21 tot en met 30 juli de 24ste editie van Bloem & Tuin gehouden. Vanwege de bijzondere setting in het bos is dit niet zomaar een tuin- en groenbeurs. Er is een route uitgezet over de wandelpaden van het landgoed. Al wandelend kom je vanzelf de nieuwste tuintrends, exotische bloemen en planten, fantastische tuinontwerpen en verschillende workshops tegen. www.bloementuin.nl

Naar buiten: Skûtsjewike in Grou

Van 28 juli tot en met 6 augustus staat het Friese Grou in het teken van Skûtsjewike. Er is een sloepentocht, mensen kunnen kijken naar het praamzeilen en natuurlijk zelf volop fietsen en varen. Op straat is overal muziek en theater. Traditiegetrouw volgt op zaterdag het Skûtsjesilen en op zondag de Simmerdei, de schippersdienst in de kerk van Grou. Kijk voor meer info over het programma op www.skutsjewike.nl

Groeten uit Joure

Of je dit dorp aan de Friese meren nu varend, fietsend of met de auto aandoet, het heeft altijd zijn charme. Een terrasje pakken op het Douwe Egbertsplein, de Jouster Toer beklimmen of een dagje strand bij Put van Nederhorst, er is van alles te doen. Tussen 26 en 30 juli is het extra genieten in Joure tijdens de Friese Ballonfeesten, een kleurig festival van hete luchtballonnen. Zelf een ballonvaart maken? Kijk voor meer info op www.ballonfeesten.nl

Jazz-feest

Haarlem Jazz & More, een uniek muziek-evenement in de oude binnenstad van Haarlem, vindt plaats van 16 tot en met 19 augustus. Behalve het hoofdpodium op de Grote Markt zijn er

buitenpodia op de Oude Groenmarkt, het Klokhuisplein en het Proveniersplein en bijzondere concerten in de Pletterij en de Grote of St Bavo Kerk. Alle podia zijn vrij en gratis toegankelijk. Het volledige programma is binnenkort te vinden op www.haarlemjazzandmore.nl/ programma.

Lorentz Lab

De beroemde theoretisch natuurkundige en Nobelprijswinnaar Hendrik Lorentz was van 1909 tot zijn dood in 1928 directeur van het natuurwetenschappelijk laboratorium dat toen deel uitmaakte van Teylers Museum aan het Spaarne in Haarlem. Het jaren geleden ontmantelde en verwaarloosde laboratorium werd na uitgebreid onderzoek, renovatiewerk en ingrijpende verbouwing half mei door de koning geopend. Het Lorentz Lab vormt nu een nieuwe, permanente vleugel van het museum waarin bezoekers teruggaan in de tijd. Theatremaker Riëks Swarte laat bezoekers duiken in het leven van Lorentz en ontdekken hoe belangrijk hij voor de wetenschap is geweest. In zijn werkkamer rekende hij acht jaar lang aan oplossingen voor de huidige Afsluitdijk. Op zijn bureau ligt nog correspondentie met zijn jonge fan Albert Einstein.

Stadsorgelconcerten

De gemeente Haarlem organiseert tot begin oktober wekelijks gratis toegankelijke stadsorgelconcerten op het beroemde Christian Müllerorgel in de Grote of St. Bavokerk op de Grote Markt. Op dinsdag om 20.15 uur en op donderdag om 16.00 uur zijn bezoekers welkom. Kijk voor informatie over welke organisten behalve stadsorganist Jos van der Kooy spelen op www.bavo.nl

Radio Bloemendaal Kerk Zonder Grenzen
Kerkplein 20, 2061 JD Bloemendaal
tel. 023 737 00 98
e-mail: radiobloemendaal@kerkzondergrenzen.nl
www.radiobloemendaal.nl - www.kerkzondergrenzen.nl